

“Програми подршке научно-истраживачком раду “

Како Министарство науке и технологије може подржати младе и талентоване кадрове који се желе бавити научно-истраживачким радом?

Бранка Савић

Министарство науке и технологије Републике Српске

ВИЗИЈА

- Визија Министарства науке и технологије је изградња Републике Српске као иновативног друштва заснованог на знању у којем су научно-истраживачки рад, нове технологије, иновације, оригиналност и знање примарни фактори економског, друштвеног и културног развоја.

МИСИЈА

- Министарство науке и технологије усмјерава, надгледа, подстиче и подржава развој научно-истраживачког, високо-школског и технолошко–развојног сектора, који су основа друштвено-економског и хуманог напретка и фактори остварења претпоставки развоја друштва базираног на знању у Републици Српској.

Шта се сматра научно-истраживачком дјелатношћу?

Под научно-истраживачком дјелатношћу подразумијева се стваралачки рад на освајању нових знања, с циљем подизања општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћење тих знања у свим областима друштвеног развоја, укључујући и развој технологија и њихову примјену.

Да ли студенти могу учествовати у научно-истраживачком раду?

У научно-истраживачком раду могу учествовати студенти сва три циклуса студија и друга физичка лица у оквиру научно-истраживачког процеса на институцији на којој се студира или реализује научно-истраживачки процес у складу са Законом о научно-истраживачкој дјелатности.

Шта се сматра резултатом научно-истраживачког рада?

- “Резултат научноистраживачког рада мора да садржи елементе изворности и новине тј. нових сазнања, нових знања, нових научних правила или нових примјена”
- **Резултати научно-истраживачког рада су:**
 - научни и стручни рад,
 - научна књига или монографија,
 - оригинални научни рад или прегледни чланак,
 - научна студија,
 - рад објављен у часопису који је доступан међународној и домаћој научној јавности
 - саопштење или рад објављен у зборнику са научног скупа
 - уводно предавање на научном скупу,
 - објављена научна критика или полемика, лексикон, енциклопедија
 - магистарски / докторски рад
 - нова сорта
 - нови технологшки поступак
 - патент, техничко рјешење, нове методе, нови материјали

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ МИНИСТАРСТВА НАУКЕ И ТЕХНОЛОГИЈЕ

Министарство науке и технологије финансијски подржава сљедеће програме:

1. **Програм основних, примјењених и развојних истраживања**
2. Програм подстицања научно-истраживачког рада који је у функцији технолошког, иновационог и регионалног развоја и укупног друштвено економског развоја
3. Програм обезбјеђивања и одржавања опреме и простора за научно-истраживачки рад
4. **Програм међународне научне сарадње од значаја за Републику**
5. **Програм оспособљавања и усавршавања кадрова за научно-истраживачки рад**
6. **Програм подстицања младих надарених за научно-истраживачки рад**
7. Програм набавке научне и стручне литературе из иностранства
8. **Програм издавања научних публикација**
9. Програм одржавања научних скупова
10. Програм унапређења система наунотехнолошких информација од значаја за Републику и подстицања развоја и функционисања Интернета
11. Програм научно-истраживачког рада Академије наука и умјетности у РС
12. Програм подстицања активности научних и стручних друштава која су у функцији унапређења научно-истраживачког рада и промоције и популаризације науке и технике

ПРОГРАМ ОСНОВНИХ, ПРИМЈЕЊЕНИХ И РАЗВОЈНИХ ИСТРАЖИВАЊА

Научноистраживачки пројекти остварују се по програму основних, примјењених и развојних истраживања, утврђеним Законом о научноистраживачкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број: 112/07 и 13/10).

- Јавни конкурс – један пут годишње (дневне новине и сајт www.vladars.net)
- Слободне теме и тематски пројекти / научне области
- Пријава анонимна/шифра
- Евалуацијски поступак/ матичне комисије

Избор научноистраживачких пројеката за суфинансирање врши се у двије изборне фазе.

Прва изборна фаза је оцјена квалитета приједлога пријављеног пројекта, а друга изборна фаза је оцјена квалитета пројектног тима, научноистраживачке организације која пријављује пројекат и оправданост укупних средстава која се траже за извођење пројекта.

Критеријуми за избор приједлога пројеката у првој изборној фази су:

- а) степен усклађености (релевантности) пројекта са постављеним циљевима истраживања;
- б) значај пројекта с обзиром на могућност употребе резултата пројекта;
- б) усклађеност трајања пројекта са предложеним активностима,
- г) укљученост у међународне научноистраживачке програме.

Критеријуми за избор приједлога пројеката у другој изборној фази су:

- а) научно-истраживачка компетентност пројектног тима;
- б) укљученост младих научно-истраживачких кадрова у реализацији пројекта;**
- в) заинтересованост за резултате пројекта од стране других организација исказане кроз учешће у суфинансирању

ПРОГРАМ МЕЂУНАРОДНЕ НАУЧНЕ САРАДЊЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ

Програм међународне научне сарадње се односи на :

- а) учешће у раду међународних научних скупова,
- б) научни студијски боравак у иностранству,
- в) научно усавршавање у страниј научној установи у иностранству.

- Јавни конкурс – један пут годишње (дневне новине и сајт www.vladars.net)/
- Конкурс отворен током цијеле године
- Пријава се подноси најкасније мјесец дана прије одласка
- Једном годишње право на финансијску подршку
- котизација/ путни трошкови

Критерији за избор и вредновање програма међународне научне сарадње од значаја за Републику:

- да се сарадња одвија у оквиру сарадње између научно-истраживачких установа и научних радника из Републике Српске са научним институцијама из иностранства;
- да се сарадња одвија посредством заједничких научно-истраживачких пројеката који доприносе бржој комуникацији, трансферу знања и искустава на пољу науке и ширем укључивању домаћих научно-истраживачких установа и истраживача у научне активности у Европи и свијету;
- да се сарадња одвија посредством размјене научно-истраживачких кадрова, научних одласака на научне скупове и савјетовања у иностранство, одласака на научно усавршавање у развијене средине;
- да постоји одговарајућа документација боравка у иностранству, позивно писмо, потврда о прихватању рада програм рада скупа или савјетовања;
- да се одлазак у иностранство у научне сврхе одвија уз сагласност матичне научно-истраживачке установе и да он доприноси унапређењу научно-истраживачког рада у тој установи

ПРОГРАМ ИЗДАВАЊА НАУЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Министарство финансијски подржава следеће научне публикације:

- а) научне књиге,
- б) научне часописе,
- в) зборнике,
- г) научно-лексикографске и енциклопедијске публикације,
- д) научно-картографске публикације и
- ђ) превод научних публикација, библиографске публикације и критичка издања научних публикација.

- Једном годишње јавни конкурс (дневне новине и веб-сајт Министарства)
- Стручна комисија
- Избор научне публикације за суфинансирање **два пута** у току једне године
- **Корисници средстава из овог програма могу бити:** аутори научних публикација, научноистраживачке установе и организације, научна друштва и овлашћени издавачи научних публикација, по конкретном захтјеву за сваку научну публикацију појединачно.

Комисија при вредновању научних публикација поштује следеће критеријуме:

- а) значај публикације за развој одређене научне области,
- б) актуелност публикације,
- в) значај публикације за развој научне и стручне терминологије,
- г) референце аутора,
- д) посебан значај публикације за Републику Српску и Босну и Херцеговину, те за афирмацију наше науке на свјетском нивоу и
- ђ) ранг публикације на рејтинг листи Министарства

КАТЕГОРИЗАЦИЈА НАУЧНИХ ЧАСОПИСА Гдје објављивати радове?

- Категоризација научних часописа је вредновање квалитета научних часописа који се издају у Републици Српској.
- Категоризацију научних часописа који се издају у РС врши Министарство сваке двије године.
- **Домаћи научни часописи одабрани категоризацијом препоручују се за реферисање при избору у научна или наставна звања, при рангирању кандидата за додјелу стипендија Министарства, као и за оцјену квалитета часописа за суфинансирање од стране Министарства.**
- Министарство, на својој интернет страници, објављује ранг-листу категорисаних часописа за период од двије године.

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА И УСАВРШАВАЊА КАДРОВА ЗА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

- Програм усавршавања кадрова за научно-истраживачки рад остварује се кроз суфинансирања студената другог циклуса високог образовања при изради завршних радова (**магистарски радови**) и суфинансирања студената трећег циклуса високог образовања при изради завршних радова (**докторске дисертације**), те суфинансирање пројеката са младим истраживачима.

Суфинансирање студената постдипломског студија при изради магистарских радова

- Право аплицирања за суфинансирање израде магистарских радова имају кандидати којима је одобрена израда магистарског рада (тему рада прихватио ментор).
- **Елиминациони услови:** кандидати који су на дан објављивања конкурса **старији од 35** година живота и који имају **просјек оцјена испод осам**, било на додипломском или постдипломском студију не узимају се у обзир приликом бодовања.
- **Критеријуми за избор и вредновање пријава за суфинансирање израде и одбране магистарског рада су:** године старости кандидата, просјек оцјена на студију I циклуса високог образовања, просјек оцјена на постдипломским студијима, научно-техничка сарадња, досадашњи резултати на плану научно-истраживачког рада кандидата у претходном трогодишњем периоду .

Суфинансирање студената трећег циклуса високог образовања при изради завршних радова (докторске дисертације)

- Право аплицирања за суфинансирање израде докторских теза имају кандидати којима је одобрена израда докторске дисертације (након прихватања извјештаја од стране сената универзитета).
- **Елиминациони услови:** кандидати који су на дан објављивања конкурса старији од 40 година не узимају се у обзир приликом бодовања.
- **Критеријуми за избор и вредновање пријава за суфинансирање израде и одбране завршног рада у трећем циклусу високог образовања, односно, докторске дисертације** су: године старости кандидата, научно-техничка сарадња, просјечна оцјена студија II циклуса (уколико кандидат није похађао студије другог циклуса, односно, постдипломске студије онда се у обзир узима просјечна оцјена првог циклуса, односно, просјечна оцјена трећег циклуса, уколико кандидат има положене све испите на трећем циклусу), научна каријера кандидата у претходном трогодишњем периоду

ПРОГРАМ СУФИНАНСИРАЊА ПРОЈЕКТА СА МЛАДИМ ИСТРАЖИВАЧИМА

- Програм оспособљавања младих надарених за научно-истраживачки рад подразумијева запошљавање на одређено вријеме младих који похађају студије **другог или трећег циклуса** у Републици Српској и то у својству **младог истраживача - сарадника на научно-истраживачким пројектима**.
- Назив „**млади истраживачи**“ односи се на **младе који су постигли изванредан успјех у првом и другом циклусу високог образовања**, којима би се омогућио плаћени рад на одобреном научном пројекту и под руководством одабраног ментора у неком научно-истраживачком институту или универзитету у Републици Српској у одређеном трајању.
- Запошљавање младих истраживача одобрава се на научно-истраживачким пројектима које кандидује научно-истраживачка организација, а финансијски подржава Министарство на начин да покрива трошкове плате младог истраживача у бруто износу. Током трајања пројекта, млади истраживач не може учествовати у организацији и реализацији наставног процеса институције–домаћина када је то високошколска установа. Трајање пројекта са младим истраживачима је ограничено на максимално трајање до двије односно три године.
- **Право пријаве на наведени програм Министарства имају:** Академија наука и умјетности, универзитети, институти и научноистраживачки центри.
- Дакле, млади истраживачи не конкуришу директно у Министарство већ код поменутих научно-истраживачких организација – које након извршене процедуре одабира младог истраживача предлажу кандидата у склопу свог научно-истраживачког пројекта.
-

Институција–домаћин врши избор листе тема научно-истраживачких пројеката (теме су ограничене на научна поља или уже научне области)

Научно вијеће, односно одговарајуће тијело институције–домаћина по објављивању конкурса предлаже координатора пројекта (ментора)

Институција–домаћин у сарадњи са ментором предлаже кандидата за младог истраживача.

Институција–домаћин у остављеном року доставља пријаву на конкурс Министарству.

Институти у Републици Српској

Институт може бити организован као:

Научно-истраживачки институт,

Научно-истраживачки институт у саставу Академије наука и умјетности Републике Српске,

Научно-истраживачки институт у саставу универзитета,

Истраживачко - развојни институт,

Виртуелни научно-истраживачки институт.

Научно-истраживачки институт

обавља основна, примјењена и развојна истраживања од општег интереса.

Истраживачко-развојни институт

институт у саставу правног лица који обавља претежно примјењена и развојна истраживања која су у функцији развоја дјелатности правног лица.

Виртуелни научно-истраживачки институт

научно-истраживачка организациона форма коју уговором оснивају научно-истраживачки институти или установе високог образовања и група истраживача са научним звањем, ради реализације одређеног научног пројекта или научног рада.

Научно - технолошки парк

друштво које се оснива у складу са законом ради комерцијализације постигнутих научно-истраживачких резултата, потицања сарадње између научних установа, универзитета, истраживача и пословних субјеката, малих и средњих предузећа, те јачања привреде базиране на знању.

Истраживачки центри

Истраживачки центар оснива се као научно-истраживачка, односно истраживачко-развојна организациона јединица правног лица која обавља основна, примјењена и развојна истраживања.

Thank you for your attention!!!